

S A M E N V A T T I N G

RAPPORT BETREFFENDE DE VERGADERING VAN HET ALGEMEEN BESTUUR DER NEDERLANDSE VREDESRAAD, GEHOUDEN TE UTRECHT OP 24 OKTOBER 1956.

AGENDA

1. FINANCIEN
2. FUNCTIEVERDELING
3. VERHOUDING TOT "DERDE WEG" EN "KERK EN VREDE".

ad.1. De NVR-secretaris N. LUIRINK rapporteerde over de financiële positie van de Nederlandse Vredesraad (NVR).

Op voorstel van het communistisch georiënteerde bestuurslid Prof. Dr. M.G.J. MINNAERT werd besloten voortaan elk jaar een begroting aan het Algemeen Bestuur te doen aanbieden.

ad.2. N. LUIRINK, die tijdens het 18e CPN-congres (5-7 oktober) was benoemd in de leiding der CPN, werd in zijn functie van secretaris van het werkcómité vervangen door het hoofdbestuurslid der Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB), de communiste E. de SMIT-KRUYT. Voortaan zal deze functie aangeduid worden met de benaming "2e secretaris".

De Algemeen Secretaris, de communist J.H. STOTIJN, werd vervangen door het Algemene Bestuurslid Drs. W. HOLTAND. Deze zal voortaan de titel voeren van "1e secretaris".

ad.3. Overeenkomstig de politieke lijn der communistische Wereldvredesraad (WVR) blijft men pogen in discussie te treden met de vredesgroeperingen "Derde Weg" en "Kerk en Vrede", ondanks de terughoudendheid van deze zijde.

* * *

Bij de behandeling van alle agendapunten trad het streven van de communisten - in en achter de NVR - aan de dag bij de buitenstaanders en bij de niet-communistische leden van de Raad alle mogelijke twijfel aangaande het neutrale en bonafide karakter van deze vredesbeweging weg te nemen.

Tenslotte wordt er in het bijgaande rapport op gewezen, dat de genoemde mutaties in de leiding der Raad en het onverminderde streven naar samspreking met andersdenkende vredesgroeperingen hier te lande, voor de communistische leiding op de achtergrond het risico met zich mee brengen haar invloed binnen de NVR te verliezen.

* * *

G E H E I M

VERGADERING ALGEMEEN BESTUUR NEDERLANDSE VREDESRAAD TE UTRECHT OP
24 OKTOBER 1956.

Op 24 oktober 1956 vond in hotel "Terminus" te Utrecht een vergadering plaats van het Algemeen Bestuur der communistisch geïnspireerde Nederlandse Vredesraad (NVR).

De agenda der vergadering vermeldde de volgende punten:

1. financiën;
2. functieverdeling;
3. verhouding tot de organisaties "De Derde Weg" en "Kerk en Vrede".

Bij de behandeling van elk dezer punten trad duidelijk het streven der communistische leiding in en achter de NVR aan de dag om zowel tegenover de buitenwereld als tegenover de niet uitgesproken communistische leden van de Raad de indruk te wekken, dat de NVR een neutrale vredesbeweging wil zijn, die openstaat voor personen van elke politieke of godsdienstige overtuiging.

I. Financiën.

Een bijzonderheid hierbij was, dat aan het Algemeen Bestuur voor de eerste maal in het bestaan der NVR een financieel overzicht en een begroting werden voorgelegd. Op voorstel van het communistisch georiënteerde bestuurslid Prof. Dr. M. G. J. MINNAERT (12-2-'93 Brugge) werd besloten dit als regel te stellen en elk jaar een financieel overzicht (w.o. een balans, een begroting en een rapport van de kascommissie) aan het Algemeen Bestuur te doen aanbieden.

Hierachter schuilt kennelijk de opzet om bij de niet-communistische leden van de Raad de twijfel weg te nemen of de Nederlandse Vredesraad wel een bonafide en reguliere organisatie zou zijn, welke niets te verbergen heeft.

II. Functieverdeling.

Een evenzeer tactische manoeuvre was waarschijnlijk het feit dat Nico LUIRINK op grond van zijn recente benoeming in het partijbestuur (Dagelijks Bestuur) der CPN meende m.i.v. 1 november 1956 te moeten bedanken voor zijn functie van secretaris van het werkc comité (d.i. de dagelijkse leiding) der NVR.

Zijn aankondiging ontlokte dan ook aan verschillende der aanwezige bestuurders de opmerking, dat zij dit besluit waardeerden en van mening waren, dat een zelfde beslissing zou moeten worden genomen, indien een NVR-functionaris zou toetreden tot de landelijke leiding van een andere politieke partij.

Hierbij moet evenwel worden aangetekend, dat LUIRINK tijdens het in april 1955 gehouden 17e partijcongres in het partijbestuur werd verkozen, zij het dat deze benoeming door de partij en LUIRINK zelf welbewust werd verheimelijkt. Zijn "spontaan" bedanken voor zijn functie in de NVR komt tegen deze achtergrond wel in een vreemd daglicht te staan.

LUIRINK blijft evenwel lid van het Algemeen Bestuur der NVR.

Het terugtreden van deze belangrijke en actieve communistische functionaris moet echter - behalve als een gebaar tegenover de andersdenkende NVR-leden - tevens gezien worden als een uitvloeisel van het besluit van het jongste CPN-congres (5 - 7 oktober), dat de le-

den van het D.B. der CPN zich geheel aan het partijwerk moeten kunnen wijden en daarom geen of weinig andere tijdrovende functies mogen vervullen.

Voorts kan LUIRINK - en achter hem de CPN - met zijn terugtreden de neven-bedoeling hebben gehad daardoor het gesprek met niet-communistische vredesgroeperingen als "De Derde Weg" en "Kerk en Vrede" te vergemakkelijken.

LUIRINK zal worden vervangen door E. de SMIT-KRUYT (8-9-'07 Zeist), die evenzeer een vooraanstaand communiste is, doch vermoedelijk bij de "andere" NVR-leden minder als zodanig bekend staat dan LUIRINK. Zij is o.m. hoofdbestuurslid van de communistische Nederlandse Vrouwen Beweging (NVB).

Een tweede vacature, waarmede de vergadering zich bezig hield, was die van de Algemeen Secretaris. De bekende communist J.H. STOTIJN (11-2-'15 Den Haag), die voorheen deze functie vervulde, maakte - naar het heette i.v.m. andere drukke werkzaamheden - plaats voor het communistisch georiënteerde Algemeen Bestuurslid Drs. W. HOLTJAND (12-7-'21 Apeldoorn).

Op voorstel van de voorzitter Dr. W. H. van DOBBEN (22-9-'07 Baarderadeel) werd evenwel besloten de benaming van de functies "secretaris van het werkcomité" en "Algemeen secretaris" te veranderen in resp. 2e en 1e secretaris.

Hoewel de functie van 1e (algemeen) secretaris theoretisch uiteraard gewichtiger is dan die van 2e secretaris, moet in het onderhavige geval toch deze restrictie worden gemaakt, dat de positie van E. de SMIT-KRUYT althans door de CPN-leiding - met het oog op de partijbelangen - hoger zal worden gewaardeerd. Zij heeft thans een sleutelpositie in het dagelijks bestuurscollege en kan dus te allen tijde haar invloed doen gelden en de CPN-belangen in deze kring dienen, temeer daar zij regelmatig op het kantoor van de NVR aanwezig zal zijn.

E. de SMIT-KRUYT verstevigde in dit verband haar positie door te verklaren, dat zij voor de aan haar functie verbonden werkzaamheden generlei honorarium wenst te ontvangen. LUIRINK, die zij gaat vervangen, verdiende daarentegen f 70.- per week.

Ook de 1e secretaris zal vermoedelijk geen vergoeding voor zijn werkzaamheden willen accepteren.

De enige betaalde functionaris der Nederlandse Vredesraad is thans het communistische lid van het werkcomité - (tevens lid van de Landelijke Raad van de communistische organisatie Verenigd Verzet 1940 - 1945) A.M. VELTMAN (10-10-'14 Amsterdam). Zijn salaris, dat thans f 68.- per week bedraagt, zal waarschijnlijk worden verhoogd tot f 80.-.

III. De verhouding tot de vredesgroeperingen "De Derde Weg" en "Kerk en Vrede".

Geheel in lijn met een besluit van het Bureau van de communistische Wereldvredesraad (WVR) d.d. 26 juni van dit jaar - waarin ge-
wezen werd op de noodzaak van contact en gesprek "met alle organisaties die voor de vrede werken" - was de door LUIRINK opgestelde verklaring, waaraan de NVR tijdens haar zitting van 22 september j.l. zijn goedkeuring verleende.

In de verklaring, gepubliceerd in het blad "Vrede" van 28 september d.a.v., werd o.m. opgemerkt, dat de gedachte der "vreedzame coëxistentie" moet zegevieren, mede door de activiteit van de

NVR en van de besturen van alle organisaties in ons land, die het standpunt van het vreedzaam naast elkaar bestaan als basis hebben. In verband hiermede werden de "vredesstrijders" (van de NVR) opgewekt in gesprek te treden met de bestuursleden van verschillende Vredesorganisaties in Nederland.

"De Derde Weg".

Overeenkomstig deze opvatting richtte het Secretariaat der NVR begin oktober een schrijven tot het Bestuur van de Vredesbeweging "De Derde Weg", waarin verzocht werd een delegatie te mogen afvaardigen naar het congres van de laatst genoemde organisatie, dat op 27 oktober d.a.v. zou worden gehouden. Tijdens een bijeenkomst van de Derde Weg-leiding d.d. 20 oktober werd besloten de NVR te adviseren geen officiële delegatie naar het Congres af te vaardigen, doch individuele deelneming van NVR-leden aan het Congres werd wel mogelijk geacht.

Wellicht vloeit deze terughoudendheid van de zijde van "De Derde Weg" voort uit vrees zich door een officiële-uitnodiging van de NVR te compromitteren. "De Derde Weg" keert zich immers tegen elke politieke blokvorming in de wereld - hetzij in het Westen, hetzij in het Oosten - doch de NVR keurt slechts Westelijke blokvorming af.

In een schrijven d.d. 15 oktober werden de leden van de Nederlandse Vredesraad door LUIRINK met het afwijzende standpunt van "De Derde Weg" in kennis gesteld.

Het Algemeen Bestuur besloot op 24 oktober, dat deelneming aan het Derde Weg-congres door enkele bestuursleden niettemin gewenst zou zijn, zelfs indien men daardoor alleen maar het standpunt van deze beweging ten opzichte van de NVR zou vernemen.

Bij een eventuele discussie zouden de NVR-vertegenwoordigers zich van scherpe uitlatingen dienen te onthouden.

De voorzitter Dr. DOBBEN meende overigens, dat een gesprek met "De Derde Weg" in de toekomst toch wel mogelijk zou zijn, indien de discussie met "Kerk en Vrede" eenmaal een aanvang zou hebben genomen. Hij hoopte dan wel een "aanrakingsvlak" met de eerstgenoemde beweging te zullen vinden.

"Kerk en Vrede".

In antwoord op een eind september door de NVR aan het bestuur van "Kerk en Vrede" toegezonden schrijven, waarin overeenkomstig de reeds eerder omschreven politieke lijn der Wereldvredesraad een conferentie met de laatstgenoemde vredesbeweging was voorgesteld, werd van die zijde bericht, dat men dit gesprek gaarne zou willen houden. De delegaties van beide organisaties zouden dezelfde sterkte dienen te hebben.

Dr. DOBBEN bracht tijdens de vergadering van 24 oktober als zijn mening naar voren, dat "Kerk en Vrede" zeer voorzichtig benaderd zou moeten worden om voortijdig afbreken van "het gesprek" te voorkomen.

Daarom zou het Algemeen Bestuurslid Ds. W. S. H. van DALEN (8-9-16 Oostburg) in de kolommen van het NVR-orgaan "Vrede" eerst na het eerste te houden gesprek dienen te reageren op de critiek, welke de voorzitter van "Kerk en Vrede", Prof. Dr. J. de GRAAF, kort geleden in het blad "Militia Christi" tegenover de Nederlandse Vredesraad had geuit.

GEHEIM

Voorts werd naar voren gebracht, dat de NVR bij dit gesprek de uitnodigende partij zou zijn en daarom het gesprek diende te openen. Deze taak werd opgedragen aan de NVR - voorzitter, die dan een overzicht zou geven van het werk der NVR en alleen die punten zou vermelden, welke een mogelijkheid voor samenwerking in zich dragen.

In het algemeen sprak de vergadering zich erover uit, dat men "coûte que coûte" tot samenwerking met beide genoemde organisaties zou dienen te komen, desnoods door - zoals men het uitdrukte - "water bij de wijn te doen".

Uiteindelijk zou men met medewerking van "Kerk en Vrede" en "De Derde Weg" een overkoepelende organisatie voor het Vredeswerk in het leven willen roepen.

Gezien de kritische instelling van "De Derde Weg" en "Kerk en Vrede" ten opzichte van het doen en laten der Nederlandse Vredesraad moet evenwel worden betwijfeld, of dit doel wel spoedig zal worden bereikt.

Het Algemeen Bestuur der NVR, en met name de leidende communistische figuren daarin, zal evenwel stellig voortgaan met het streven om "gesprekpartners" te vinden, daartoe enerzijds gedwongen door de in de laatste tijd door de Wereldvredesraad gevolgde koers en anderzijds door het optreden van de niet-communistische leden der Raad, die de NVR als een gelijkwaardige en bonafide organisatie in de kring der vredesgroeperingen van ons land erkend zouden willen zien.

Tenslotte moet worden opgemerkt, dat aan de jongste personele mutaties in de leiding der Nederlandse Vredesraad, en aan het bijna voorbehoudloze zoeken naar contact met andersdenkende vredesgroeperingen in ons land, voor de communistische leiding op de achtergrond het risico is verbonden, dat haar greep op de gang van zaken in de Nederlandse Vredesraad zal verslappen.

NOVEMBER 1956.